

SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Rajabboyev Og'abek Arab o'g'li

NavDKTU KMF 3b-23 iqtisodiyot guruh talabasi

Shirnova Shahnoza Abdinabiyevna

Ilmiy rahbar: NavDKTU KMF assistenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20390780>

Annotatsiya: Mazkur tezisda sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar asosida strategik boshqaruv tizimini takomillashtirishning nazariy hamda amaliy jihatlari tadqiq etilgan. Raqamli iqtisodiyot sharoitida korxonalar faoliyatini samarali tashkil etish, boshqaruv qarorlarini tezkor qabul qilish va raqobatbardoshlikni oshirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining ahamiyati yoritilgan. Tadqiqot davomida strategik boshqaruv tizimiga Big Data, ERP, CRM va AI texnologiyalarini integratsiya qilish orqali korxonalar samaradorligini oshirish mexanizmlari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, strategik boshqaruv, raqamli iqtisodiyot, Big Data, ERP, CRM, innovatsion rivojlanish, raqamli transformatsiya, boshqaruv samaradorligi, AI texnologiyalari.

Abstract: This thesis studies the theoretical and practical aspects of improving the strategic management system based on artificial intelligence and digital technologies. The importance of artificial intelligence technologies in the effective organization of enterprise activities, rapid adoption of management decisions and increasing competitiveness in the digital economy is highlighted. During the study, mechanisms for increasing enterprise efficiency by integrating Big Data, ERP, CRM and AI technologies into the strategic management system are substantiated.

Keywords: artificial intelligence, strategic management, digital economy, Big Data, ERP, CRM, innovative development, digital transformation, management efficiency, AI technologies.

Kirish

Bugungi globallashtirish va raqamli transformatsiya jarayonlari korxonalar boshqaruv tizimiga yangi talablarni qo'yimoqda. An'anaviy boshqaruv usullari tez o'zgarayotgan bozor sharoitlarida yetarli samaradorlikni ta'minlay olmayapti. Shu sababli strategik boshqaruv tizimini sun'iy intellekt va zamonaviy raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish dolzarb masalaga aylanmoqda.

Sun'iy intellekt texnologiyalari katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash, prognozlash, risklarni baholash hamda optimal boshqaruv qarorlarini ishlab chiqishda muhim vosita hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar esa tashkilot faoliyatining barcha bosqichlarini avtomatlashtirish va samarali muvofiqlashtirish imkonini beradi.

Strategik boshqaruv tizimida sun'iy intellektdan foydalanish quyidagi ustunliklarni yaratadi:

- boshqaruv qarorlarini tezkor qabul qilish;
- bozor tendensiyalarini aniq prognozlash;
- xarajatlarni optimallashtirish;
- risklarni kamaytirish;
- mehnat unumdorligini oshirish;
- innovatsion faoliyatni rivojlantirish.

Bugungi kunda korxonalarda Big Data texnologiyalari orqali katta hajmdagi iqtisodiy ma'lumotlar tahlil qilinmoqda. Ushbu ma'lumotlar asosida sun'iy intellekt algoritmlari kelajakdagi talab, iste'molchilar xulqi va bozor o'zgarishlarini prognoz qilish imkonini bermoqda.

Masalan, Amazon kompaniyasi sun'iy intellekt asosida logistika va mijozlarga xizmat ko'rsatish tizimini avtomatlashtirgan bo'lsa, Tesla ishlab chiqarish jarayonlarida AI texnologiyalaridan samarali foydalanmoqda. Microsoft va Google kompaniyalari esa korporativ boshqaruvda bulutli texnologiyalar hamda sun'iy intellekt platformalarini keng joriy etmoqda. Strategik boshqaruvni takomillashtirishda ERP va CRM tizimlarining ham ahamiyati katta. ERP tizimi korxonaning moliyaviy, ishlab chiqarish va logistika faoliyatini yagona platformada boshqarishga xizmat qiladi. CRM texnologiyalari esa mijozlar bilan munosabatlarni samarali tashkil etish imkonini beradi.

O'zbekistonda ham “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida davlat boshqaruvi va biznes tizimlarini raqamlashtirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Bu esa sun'iy intellekt texnologiyalarini strategik boshqaruvga joriy qilish uchun qulay sharoit yaratmoqda.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar asosida strategik boshqaruv tizimini takomillashtirish zamonaviy menejmentning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar korxonalar faoliyatining samaradorligini oshirish, boshqaruv xarajatlarini kamaytirish va raqobatbardoshlikni kuchaytirishga xizmat qiladi. Kelgusida AI texnologiyalarini boshqaruv tizimiga keng joriy etish iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillaridan biriga aylanishi kutilmoqda.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Russell S., Norvig P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. Pearson Education, 2021.
2. Kaplan A., Haenlein M. “Siri, Siri in my Hand: Who's the Fairest in the Land?” Business Horizons, 2019.
3. Davenport T. Artificial Intelligence for the Real World. Harvard Business Review, 2018.
4. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. World Economic Forum, 2017.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risidagi farmoni.
6. Laudon K., Laudon J. Management Information Systems. Pearson, 2022.